

Nordland fylkeskommune

[Address]

29.03.2023

BODØ

VURDERING AV BEHOV FOR KONSEKVENSTREDNING VED NYETABLERING AV SØMNESØYA

1 Innledning

Mowi Seawater Norway AS, Region Nord søker om nyetablering ved Sømnesøya i Sømna kommune. I den forbindelse kreves det at Mowi skal vurdere om endringen omfattes av § 6, § 7 eller § 8 i KU forskriften, jf § 4, annet ledd.

Forskrift om konsekvensutredninger (KU) § 4, annet ledd – sier: «Forslagsstilleren skal vurdere om planen eller tiltaket omfattes av § 6, § 7 eller § 8.» (Lovdata 2019). Forslagsstilleren er Mowi Seawater Norway AS, som fremmer forslag om tiltak og hvor tiltaket er en nyetablering av lokalitet Sømnesøya.

§ 6 i KU omhandler «Planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes og ha planprogram eller melding». De første delene omhandler kommuneplaner, regionale planer, reguleringsplaner og lignende, mens siste del sier «c) Tiltak i vedlegg I som behandles etter andre lover enn plan- og bygningsloven».

§ 7 i KU omhandler «Følgende tiltak og planer etter andre lover skal alltid konsekvensutredes, men ikke ha melding: a) tiltak i vedlegg II som behandles etter energi-, vannressurs- eller vassdragsreguleringsloven b) planer og programmer etter andre lover som fastsetter rammer for tiltak i vedlegg I og II og som vedtas av et departement.» Akvakultur er listet opp i Vedlegg II, men reguleres av akvakulturloven og skal ikke automatisk i seg selv konsekvens vurderes.

§ 8 i KU omhandler «Følgende planer og tiltak skal konsekvensutredes hvis de kan få vesentlige virkninger etter § 10, men ikke ha planprogram eller melding: a) reguleringsplaner for tiltak i vedlegg II. Unntatt fra dette er reguleringsplaner der det konkrete tiltaket er konsekvensutredet i en tidligere plan og der reguleringsplanen er i samsvar med denne tidligere planen b) tiltak i vedlegg II som behandles etter en annen lov enn plan- og bygningsloven.» Akvakultur er oppgitt i vedlegg II (punkt f) og er ikke regulert etter plan og bygningsloven. Tiltaket skal dermed vurderes om det må gjennomføres en KU etter § 10.

§ 10 i KU omhandler «Kriterier for vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn».

Mowi Seawater Norway AS	OFFICE	Sjøgata 21	PHONE	+4790679601	FAX	[Fax]
		8006 Bodø	MAIL	Maren.strand@mowi.com		
	POSTAL		WEB	http://mowi.com		

Egenskaper ved planen eller tiltaket omfatter:

- a) størrelse, planområde og utforming
- b) bruken av naturressurser, særlig arealer, jord, mineralressurser, vann og biologiske ressurser
- c) avfallsproduksjon og utslipp
- d) risiko for alvorlige ulykker og/eller katastrofer.

Lokalisering og påvirkning på omgivelsene omfatter en vurdering av om planen eller tiltaket kan medføre eller komme i konflikt med:

- a) verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V eller markaloven § 11, utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kapittel VI), prioriterte arter, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder og laksevassdrag, objekter, områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven
- b) truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift og områder som er særlig viktige for friluftsliv
- c) statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr. 71 eller rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i medhold av plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77.
- d) større omdisponering av områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål, samt reindrift eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet
- e) økt belastning i områder der fastsatte miljøkvalitetsstandarder er overskredet
- f) konsekvenser for befolkningens helse, for eksempel som følge av vann- eller luftforurensning
- g) vesentlig forurensning eller klimagassutslipp
- h) risiko for alvorlige ulykker som en følge av naturfarer som ras, skred eller flom.

I vurderingen av om planen eller tiltaket kan få vesentlige virkninger og følgelig skal konsekvensutredes, skal det ses hen til virkningenes intensitet og kompleksitet, sannsynlighet for at virkningene inntreffer og når de inntreffer, varighet, hyppighet og mulighet for å reversere eller begrense dem, om virkningene strekker seg over landegrensene, samt samlede virkninger av forslaget til plan eller tiltak og andre eksisterende, godkjente eller planlagte planer eller tiltak.

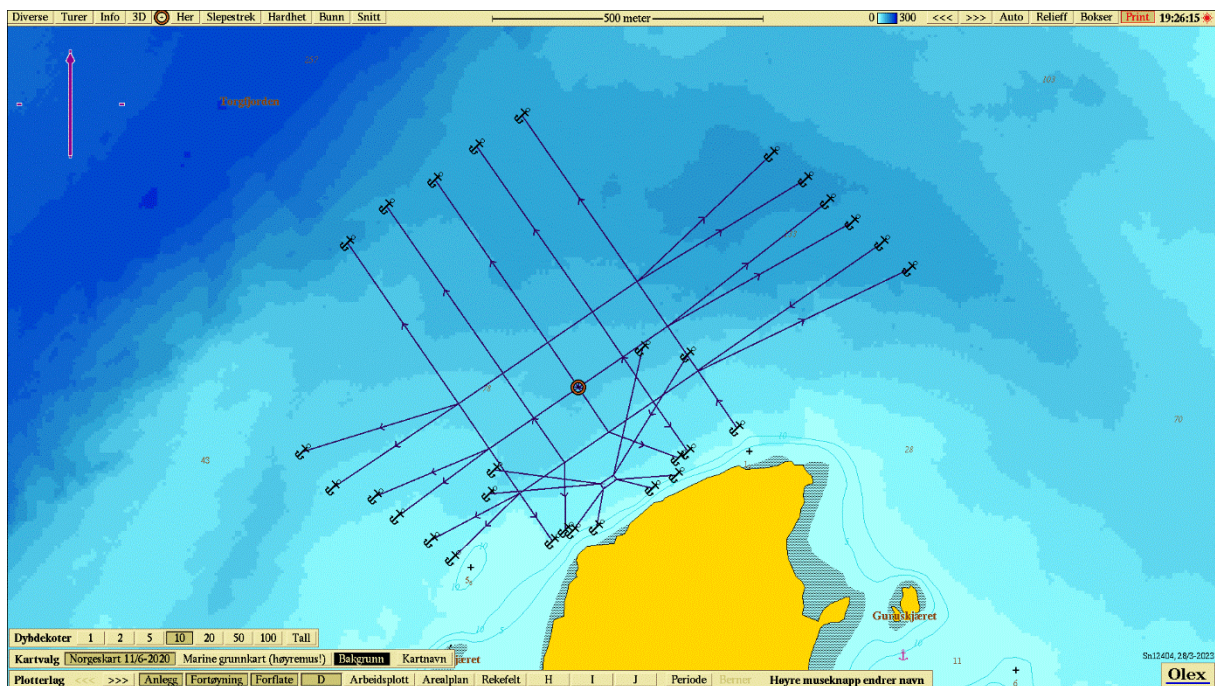
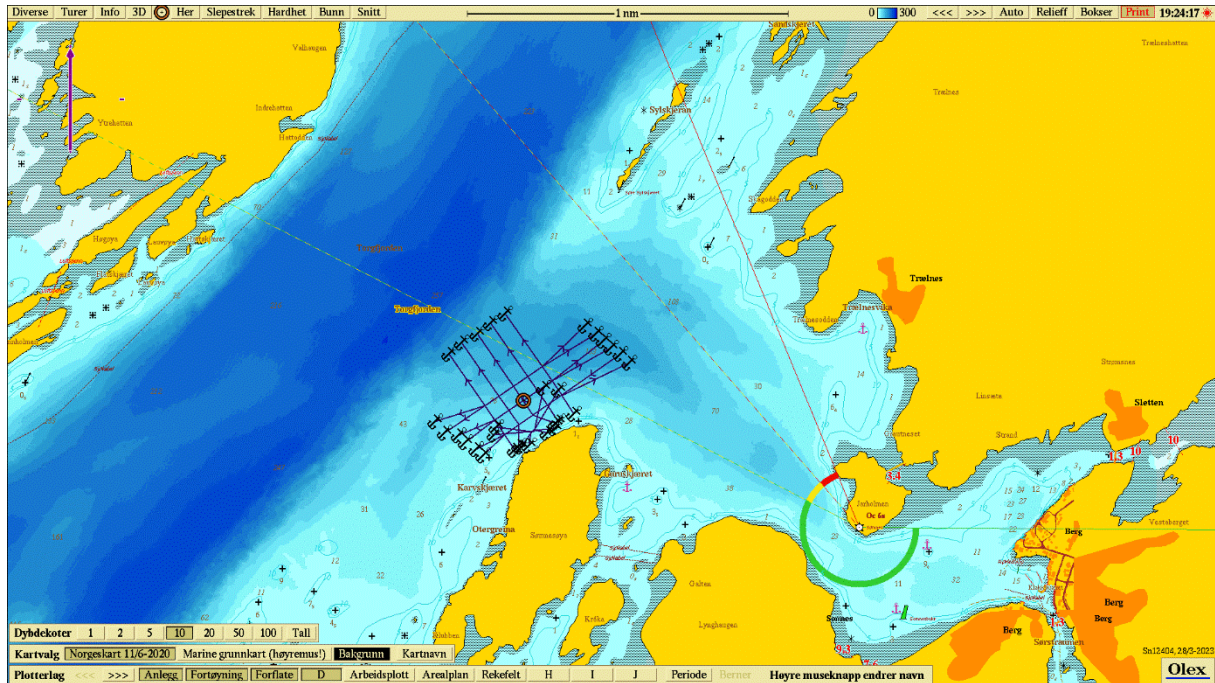
2 Beskrivelse av tiltaket

a) Størrelse, planområde og utforming

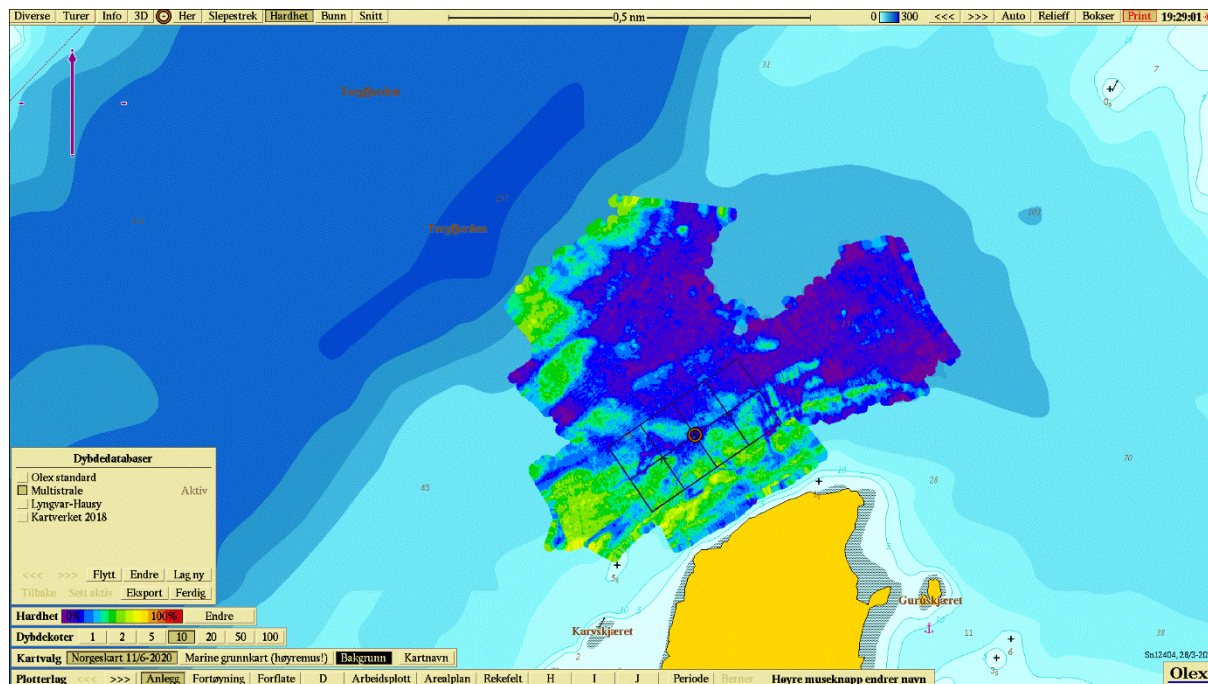
Lokaliteten Sømnesøya er plassert i Sømna kommune, Nordland, nordvest for øya Sømnesøya. Anlegget søkes med 8 bur på størrelsen 100x100 meter med en maksimal tillatt biomasse på 3900. Anleggets synlig overflate vil være fôrflåte, ringer, bøyer, tak/fuglenett. Rammefortøyninger og fortøyningsystemet vil befinne seg under vann. Fortøyningsliner nordvest for lokaliteten strekker seg maksimalt 380 meter fra anleggsrammen, og liner i nordøst strekker seg maksimalt 440 meter fra anleggsrammen.

Akvakulturanlegget søkes med en fôrflåte for å kunne gjennomføre daglig drift. Flåten vil lagre fôr til produksjonen, ensilasje fra dødfisksystemet, være oppholdsrom for ansatte og kunne lagre nødvendig

utstyr for å drifte anlegget optimalt. Det tas sikte på hybridflåte da strøm og strømforsyninger ut til Sømnesøya anses som ikke tilgjengelig på dette tidspunkt. Anlegget plasseres i omgivelser og fortøyningsystem ses nedenfor:

Anlegget er plassert over varierende bunnforhold hvor hardheten er forskjellig:

b) Bruk av naturressurser

Tiltaket vil benytte seg av økosystemtjenester i form av nedbrytning av organisk materiale, og tilsig av vann som følger av strømbildet ved lokaliteten. Lokaliteten vil ikke bruke andre naturressurser, foruten at det er plassert i sjø med det søkte areal.

c) Avfallsproduksjon og utslipp

Avfall og utslipp fra anlegget vil i hovedsak bestå av organisk materiale i form av forspill og fekalier. I tillegg kan det forekommende mindre utslipp fra vaskeprosesser hvor tang og andre fastgrodde marine arter spyles bort fra anlegget. Forventet utslippene vil ikke ha store konsekvenser i resipienten. Vurdering av en utslippstillatelse vil gjøres av Statsforvalteren.

Bunnforholdene vil jevnlig følges opp med prøver i henhold til NS9410 (2016), slik at bedriften vil kunne utføre risikobaserte vurderinger fortløpende slik at tiltak for å hindre organisk materiale akkumuleres i sedimentet over lengre tid. Andre miljøforhold vil kunne bli fulgt opp av undersøkelser, som sårbare naturtyper, strandssonebefaring gjennom vilkår i utslippstillatelsen satt av Statsforvalteren.

Utslipp av prioriterte miljøgifter skal reduseres mest mulig og substitusjon for gitte kjemikalier og/eller metoder skal vurderes fortløpende. Utslipp av legemidler vil kun skje dersom det er risikovurdert og legemidlet er rekvirert av autorisert veterinær eller fiskehelsebiolog og benyttet som foreskrevet. Utslipp fra akvakulturanlegget skal ikke føre til at kjemikalier, herunder legemidler over tid akkumuleres i sedimentene i mengder som overstiger miljøkvalitetsstandarder for sediment fastsatt i eller i samsvar med vannforskriften. Viser miljøundersøkelser at slike miljøkvalitetsstandarder overskrides vil bedriften iverksette tiltak for å redusere utslippene.

Fôrlagring, dødfiskhåndtering, spyling, rengjøring samt annen virksomhet ved anlegget vil ikke påføre omgivelsene urimelige luktulempere. Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at det ikke medfører nevneverdige støyulempere for omgivelsene. Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at lys benyttes på anlegget eller som kjønnsmodningsregulering, ikke medfører nevneverdige ulemper for omgivelsene.

Bedriften vil, så lang det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper, unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig vil innhold av skadelige stoffer i avfallet begrenses så mye som mulig. All håndtering av avfall (herunder farlig avfall) skal skje i overensstemmelse med gjeldende regler for dette.

Død fisk, avskjær og blodvann vil samles opp og konserveres omgående. Ensilasjetanker vil ha tilstrekkelig kapasitet, og være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet. Vedlagt søknaden ligger mal for beredskapsplan for massedød. Malen vil bli benyttet ved etablering av lokaliteten og kvern- og ensilasjekapasitet spesifiseres slik at en overholder krav.

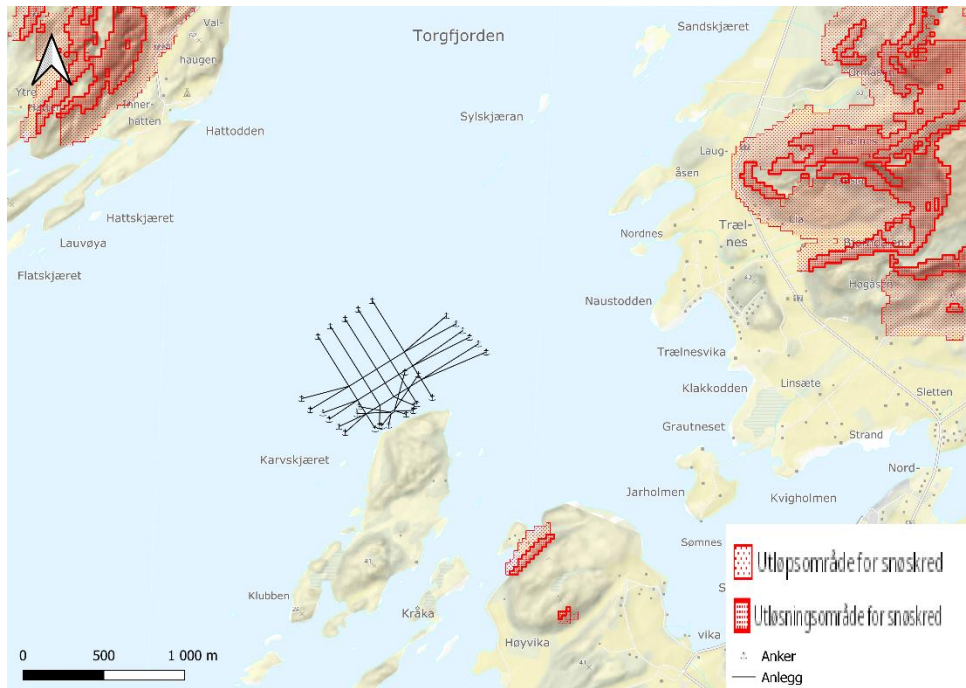
d) Risikoulykker og/eller katastrofer

Bedriften vil gjennomføre risikoanalyse av alle faktorer, inkludert miljørisikoanalyse av virksomheten og vurdere resultatene fra disse i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft vil bli kartlagt. Miljørisikoanalysen vil bli dokumentert og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor.

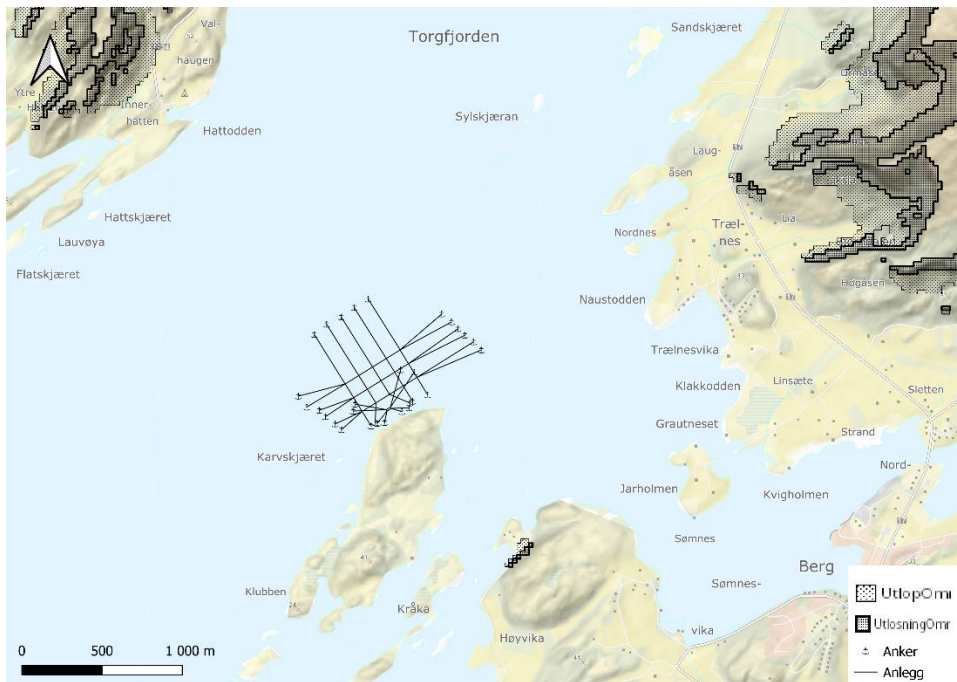
Anleggssertifisering etter NS9415 (2009) skal sikre at tiltaket er korrekt dimensjonert og sikrer mot fare for rømming og konstruksjonsfeil.

Det er ikke funnet noen områder med risiko for ras eller fare for større bølger som følge av ras og som kan påvirke anlegget direkte. Lokaliteten er planlagt utenfor aktsomhetssonene for snøskred og steinsprang. Se kartene nedenfor:

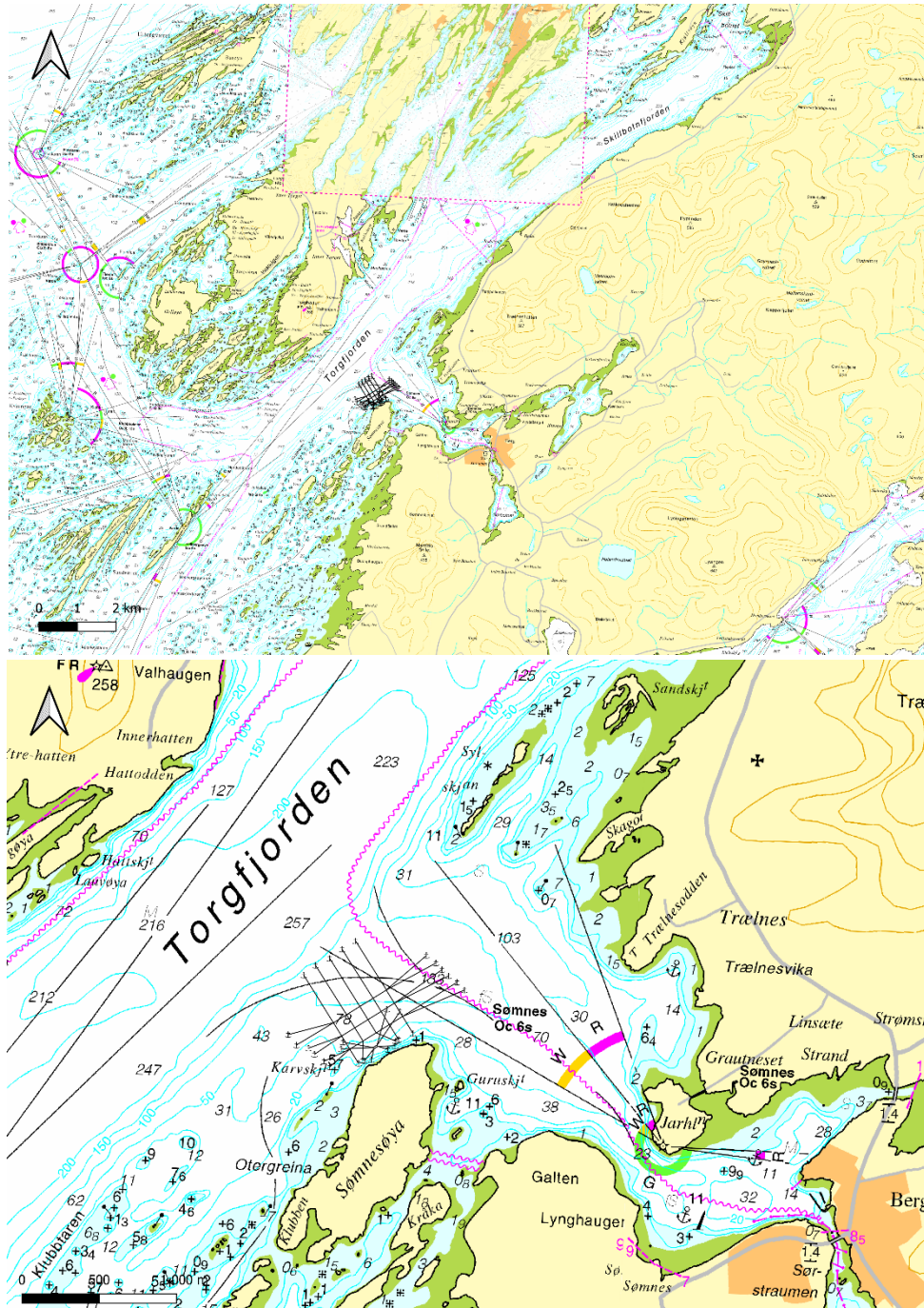

Aktsomhetssone Snøskred

Aktsomhetsområde Steinsprang

Lokalitetene er plassert i blank sektor og utenfor farleder. Det er en del sjøgående trafikk som går i området, se kartet nedenfor. Anlegget merkes med bøyer og lys i henhold til gjeldende regelverk for å unngå påkjørsler og potensielle havari av anleggskonstruksjon eller møtende båter. Begrensingsområdet for ferdsel er 20 meter fra anleggets bøyer, mens det er fiskeforbud innenfor 100 meters avstand fra anleggets bøyer. Lokaliteten plassert i sjøkart ses nedenfor:

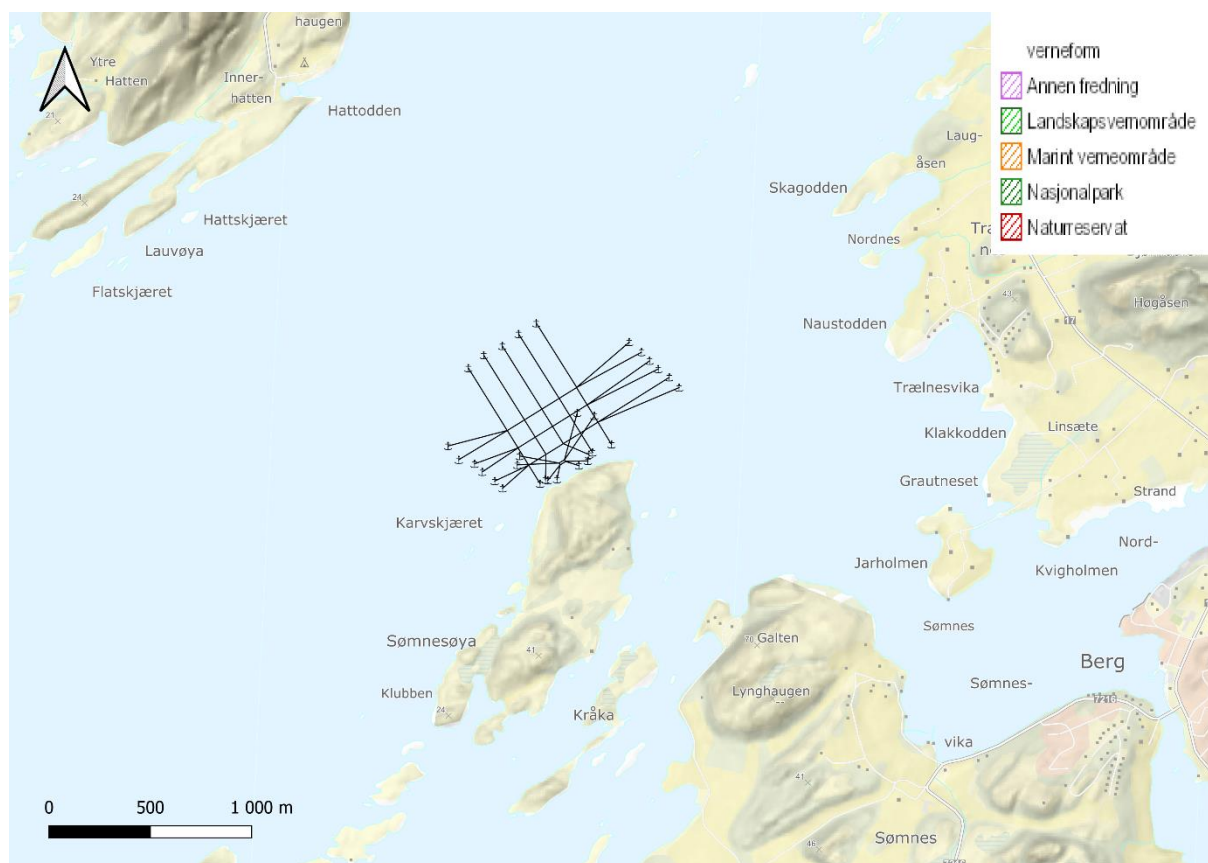

Mulig påvirkning eller konflikter med omgivelser

a) Verneområder

Det er ingen nye verneområder eller utvalgte naturtyper i lokalitetsområdet hvor lokaliteten er tenkt etablert. Det er heller ingen prioriterte arter i området, og lokalitetene ligger heller ikke i vernet vassdrag eller i en nasjonal laksefjord.

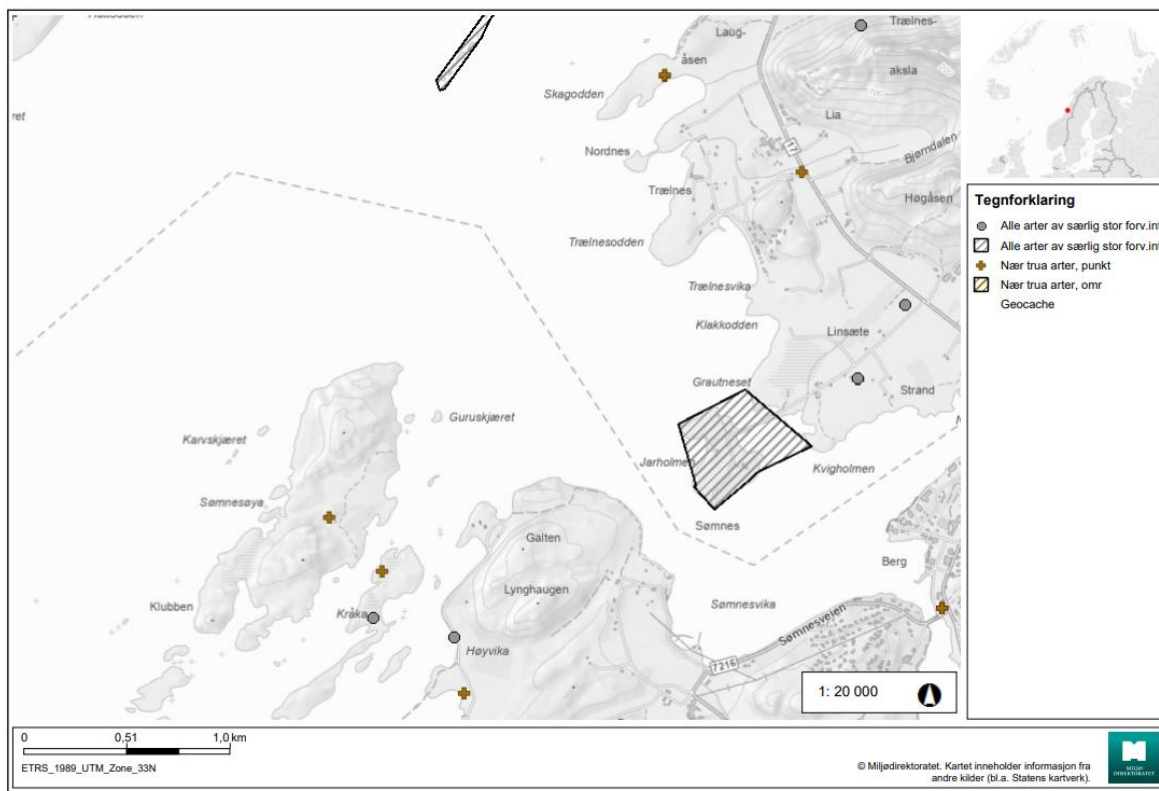
Det er ingen nye objekter, områder eller kulturmiljø i lokalitetsområdet.

Verneområder

b) Arter, naturtyper og landskap

Det er ikke registrert noen truede naturtyper i området eller verdifulle landskap, kulturminner eller kulturmiljøer i området (naturbase.no).

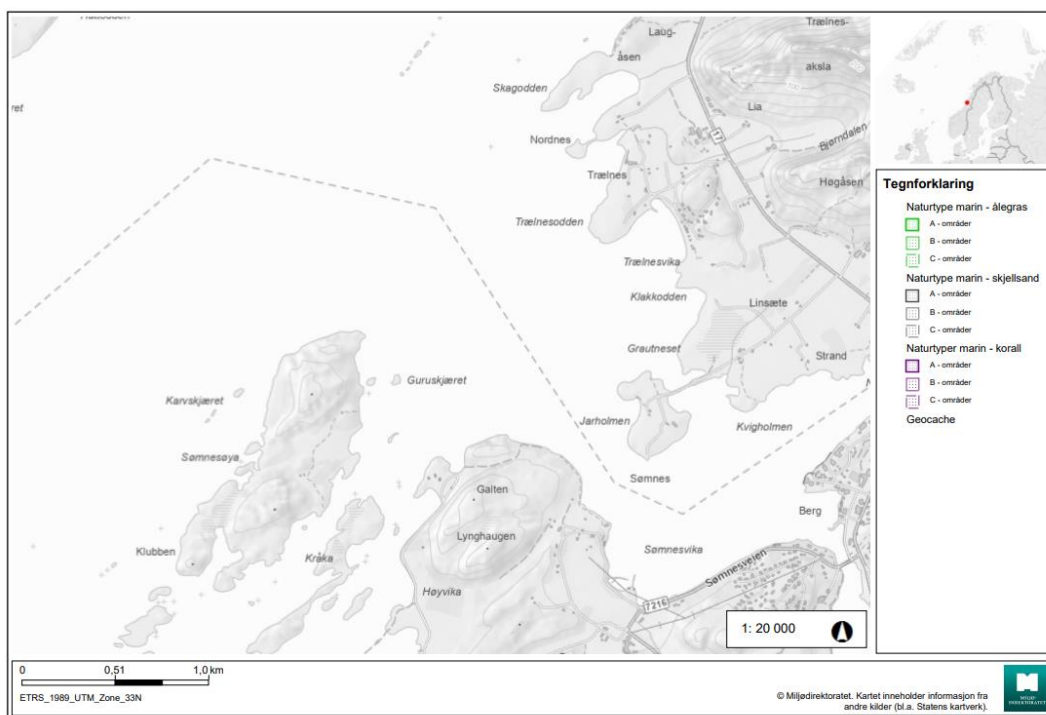
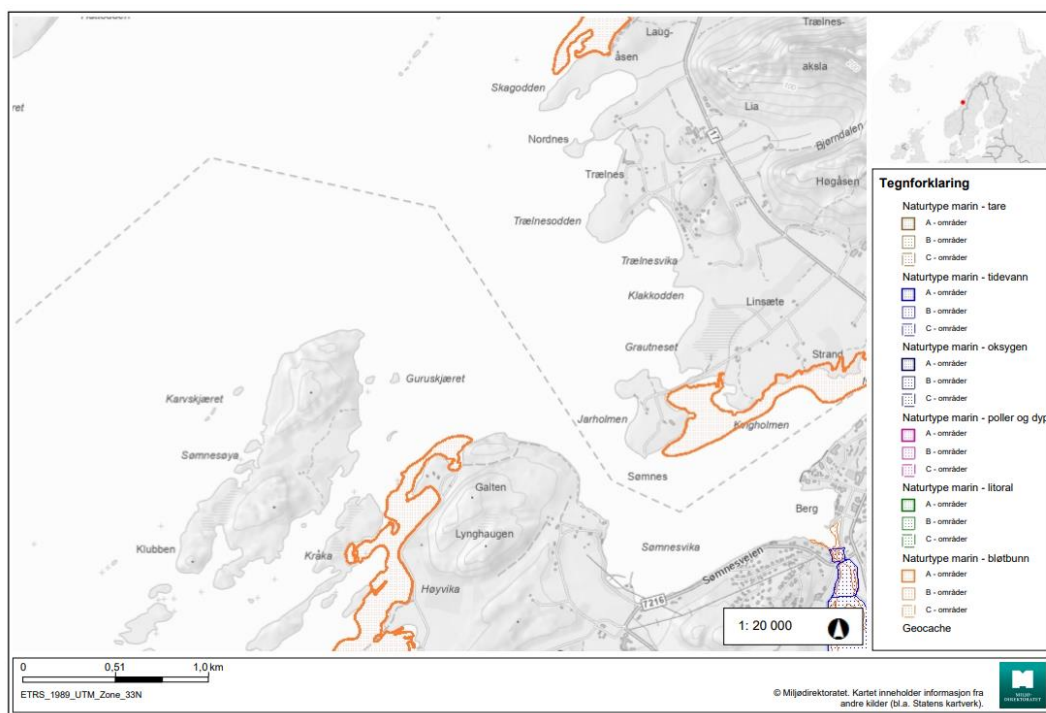

Det er ingen arter som er registrert med særlig stor forvaltningsinteresse der lokaliteten er planlagt. Det er heller ingen i umiddelbar nærhet til lokaliteten. Registreringen på land på Sømnesøya er Gjøk (*Cuculus Canorus*) i rødliste kategori NT. Sylskjæran registrert som et område av interesse i Torgfjorden er et reproduksjonsområde for Fiskemåke (*Larus Canus*) som er i rødliste kategori VU. Avstanden til dette området fra lokaliteten er 1,2 kilometer. Vår aktivitet vil ikke være i nærheten av dette område. Det etterstrebes å etablere en landbase på Berg tilknyttet eksisterende tettsted, dermed vil rutetrafikken til og fra lokaliteten befinne seg langt vekk i fra dette reproduksjonsområdet for Fiskemåke. Øvrig er det implementert flere risikoreducerende tiltak for bevaring av dyreliv i tilknytning våre anlegg. Disse er for fugler blant annet, ingen bruk av akustiske skremmere mot fugl, god rutiner for fjerning av svimere og dødfisk, ryddighet og rene overflater ved anlegget, fuglenett brukes i henhold til brukermanual.

Støy reguleres gjennom utslippstillatelsen, og det planlegges for hybridflåte som reduserer støyulempen. Mowi Seawater Norway AS Region Nord opererer med kurs for økonomisk båtkjøring. Dette som tiltak for å redusere unødvendig utslipp av klimagasser, økt kost og bevisstgjøre båtførere til bedre planlegging av båttransport av mennesker og utstyr. Kurset avholdes også for personell ved Sømnesøya. Dette reduserer unødvendig støy og unødvendig transport. Båttrafikk utenom frakt av personell og utstyr til daglig drift er det gjennomsnittlig behov for servicebåter 2-3 dager i måneden.

Vi har vurdert at tiltaket er av liten risiko for direkte påvirkning av reproduksjonsområdet for Fiskemåke.

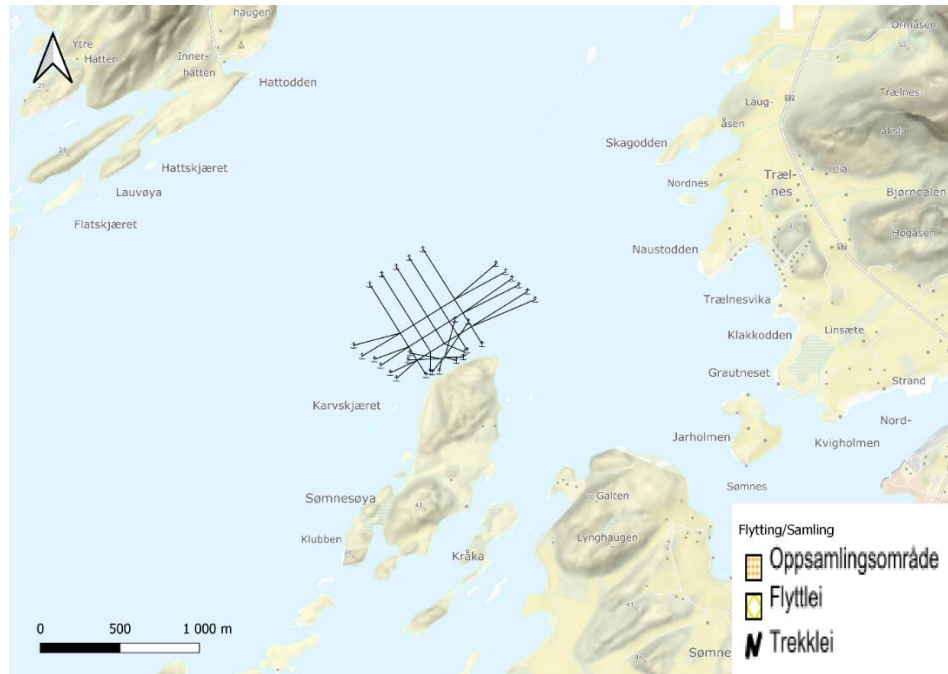
Det er ingen registreringer av naturtyper i naturbase der lokaliteten planlegges:

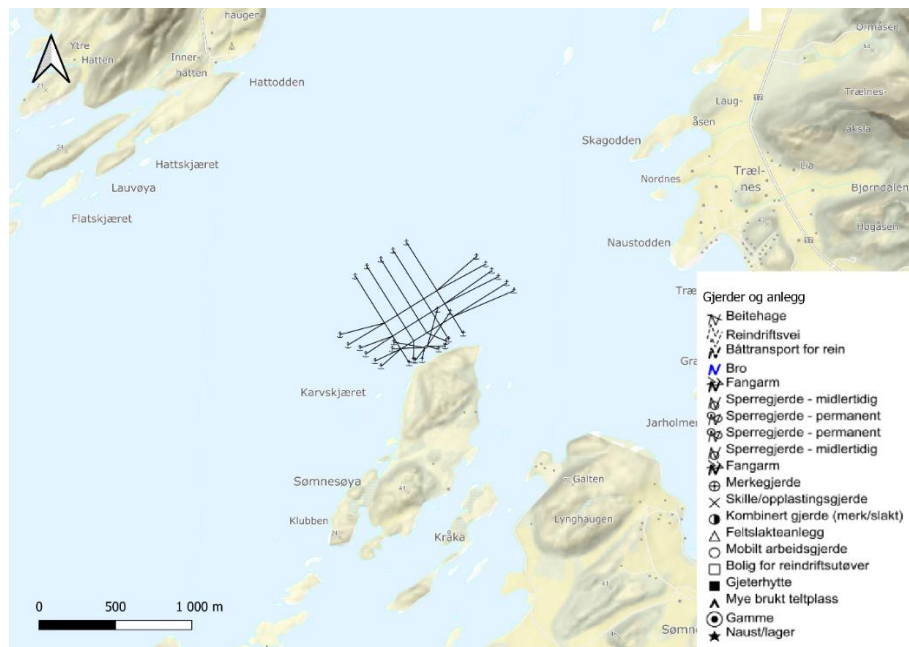
Det er gjennomført en egen risikovurdering for forekomst av sårbare naturtyper og arter. Denne ligger vedlagt søknaden.

Det er ikke registret noen nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser i området.

Lokaliteten er plassert utenfor registreringer av reindriftsinteresser. Det er ingen registrering av områder med stor betydning for samisk utmarksnæring.

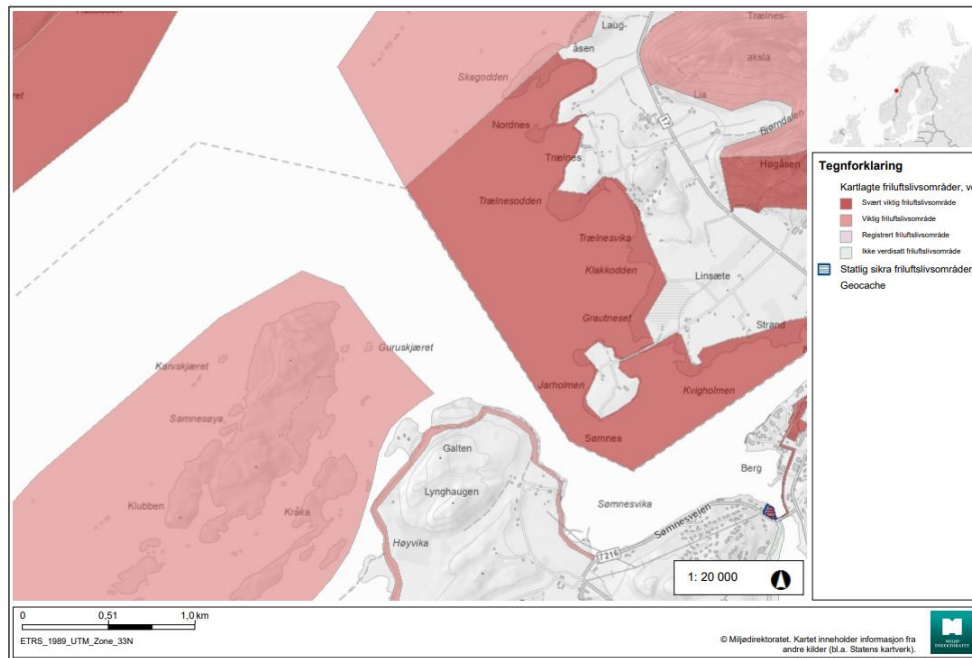

Flytte og samling – Reindrift

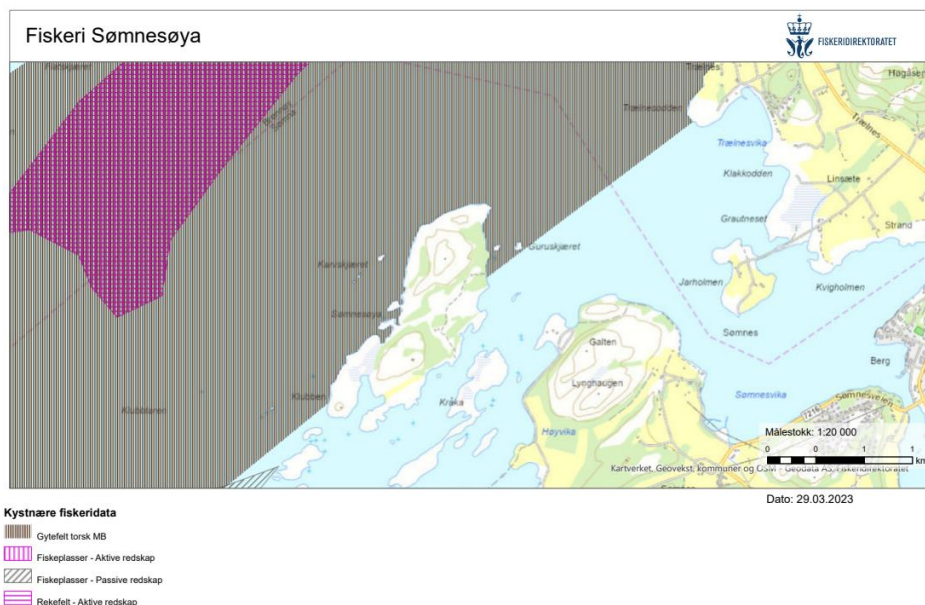

Gjerder og anlegg – Reindrift

Det er registrert et friluftsliv område ved Sømnesøya. Området har områdeverdi: Viktig friluftslivsområde. Det er vurdert at tiltaket og tiltaksområdet ikke setter begrensinger på ferdsel, bruk eller skader de nærliggende friluftsområdene i noen betydelig grad. Tiltaket beslag legger ingen areal på land og friluftsliv i fjæresonen og eller på Sømnesøya er fortsatt mulig. 20 meter ferdselsforbud påvirker ikke fjæresonen, 100 meter fiskeforbud påvirker ingen registrerte fiskefelt.

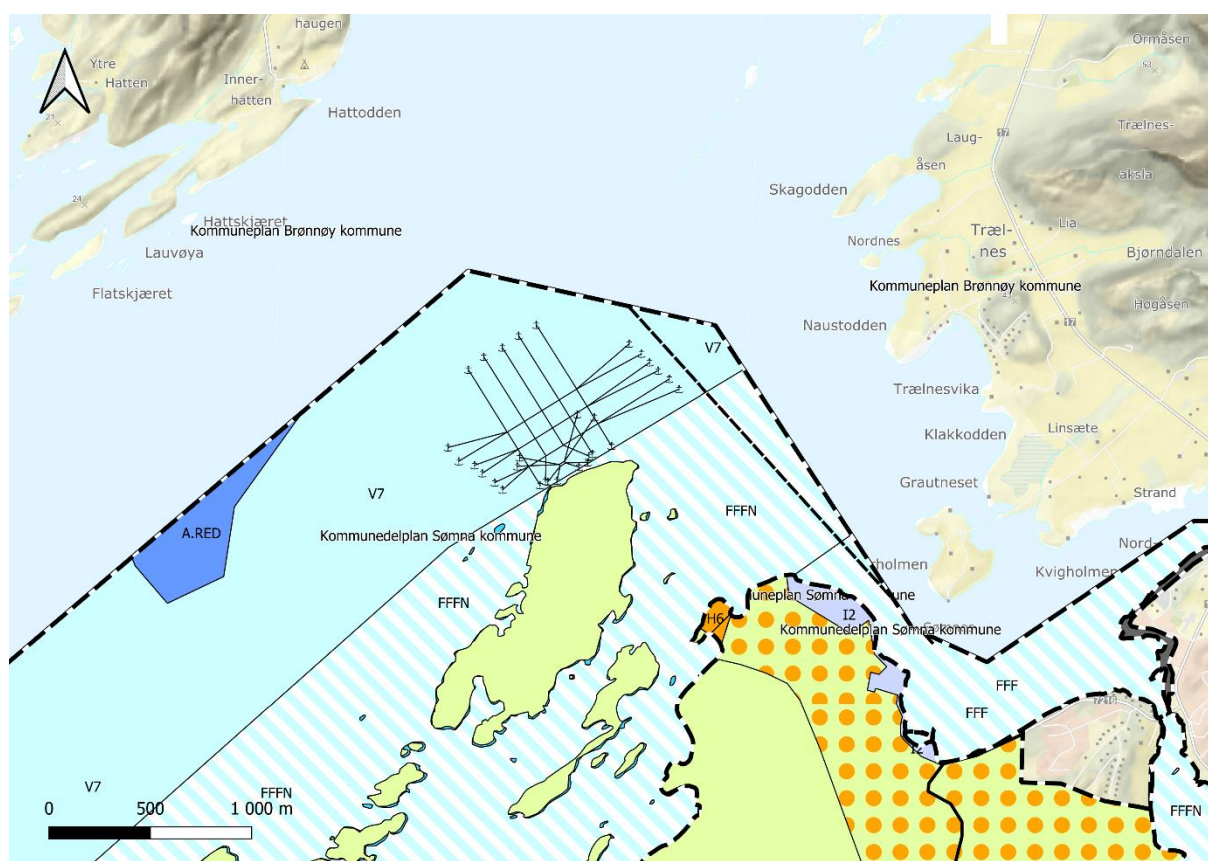

Det er registrert fiskefelt et rekefelt 1000 meter fra lokaliteten. Det er registrert et gytefelt for torsk i hele Torgfjorden. for passive redskaper som benyttes av yrkesfiskere sør/sør-øst for lokaliteten.

c) Planbestemmelser

Lokalitetene ligger i et sjøområde som er regulert til V7 - 6001 - Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone. Planbestemmelsene for området er følgende: «(«bruk og vern») områder grunnere enn 20 m tillates ikke etablering av akvakultur. Fortøyninger tillatelse. Fortøyninger inn mot lang må ligge minimum 2 m under lavvann.»

d) Omdisponering av areal

Tiltaket vil ikke medføre omdisponering av areal da det ligger innenfor avsatt areal som tillater akvakultur.

e) Økt belastning

Ettersom dette er en nyetablering av en lokalitet er det en økt belastning ettersom utslipp er medregnet i driften. Likevel planlegger aldri bedriften at produksjonen skal gå på bekostning av miljøtilstanden i sedimentet og belastningen skal aldri være så stor at en oppnår uakseptabel miljøtilstand definert i NS9410 (2016). Med bakgrunn i dette vurderes belastningen så liten at den ikke får vesentlig virkning for miljø og samfunn.

f) Helsekonsekvenser

Det er vurdert til at anlegget ikke vil gi vesentlig belastning av luft- eller lysforurensning, støy eller lukt. Håndtering av død fisk, inkludert ensilasje, vil skje i ett lukket system. Og det er jevnlig oppfølging av helsestilstand på fisken.

g) Vesentlig forurensning eller klimagassutslipp

Nyetablering av lokaliteten vil ikke medføre vesentlig økning i utslipp av klimagasser.

h) Naturfare

Nyetablering av lokaliteten vil ikke gi økt risiko for ulykker, ras, skred eller flom.

4. Konklusjon

Tiltaket er ikke i store konflikter med andre interesser eller til skade for miljøet. Etter vår vurdering er det ikke nødvendig med en konsekvensutredning, og tiltaket vurderes til å ikke ha vesentlig virkning på miljø og samfunn. Eventuell utslipp vil følges opp i henhold til gjeldende regelverk og håndtering av avfall (herunder farlig avfall) vil skje i overensstemmelse med gjeldende regler for dette.

Litteraturliste og informasjons innhenting:

Artskart. Artsdatabanken. [karttjeneste] Hentet fra: <https://www.artsdatabanken.no/>

Fiskeridirektoratet. Alle tema [karttjeneste] Hentet fra: [Kart i Fiskeridirektoratet \(arcgis.com\)](http://kart.i.fiskeridir.no/)

Klima og miljødepartementet. Veileder - Når skal tiltak i vedlegg II konsekvensutredes? Vurdering etter § 10 i forskrift om konsekvensutredninger. [veileder § 10 \(regjeringen.no\)](https://www.regjeringen.no/no/veileder-10)

Lakseregistre. Fylkesmannen. [karttjeneste] Hentet fra: <https://laksekart.fylkesmannen.no/>

Naturbase. Miljødirektoratet. [karttjeneste] Hentet fra: <https://kart.naturbase.no/>

Nordlandsatlas. Nordland Fylkeskommune. [Karttjeneste] Hentet fra: [Kart i Nordland \(arcgis.com\)](http://kart.i.nordland.no/)

Norges geologiske undersøkelse. [karttjeneste] Hentet fra: <https://www.ngu.no/emne/kart-pa-nett>

NVE Aktsomhetskart [Karttjeneste] Hentet fra: [NVE Aktsomhetsområder](https://www.nve.no/aktsomhetskart)

Sømna kommune. Kystsoneplan. Hentet fra: [Kystsoneplan - Hovedportal \(somna.kommune.no\)](http://somsoneplan.somna.kommune.no/)